

Θεατρικό Εργαστήρι
9^{ου} Γυμνασίου Αιγάλεω
Μάϊος 1996

"Οδυσσέα γύρισε σπίτι"

Ιακ. Καμπανέλλη.

Ένας από τους στόχους της εκπαίδευσης είναι το σχολείο να λειτουργεί ως χώρος δημιουργικής απασχόλησης για τους νέους. Έτσι, πέρα από το οργανωμένο μάθημα στην τάξη, το σχολείο μπορεί και πρέπει να αποτελέσει το χώρο όπου οι μαθητές θα αξιοποιούν τον ελεύθερο χρόνο τους ευχάριστα και δημιουργικά.

Στα πλαίσια λοιπόν αυτού του στόχου δημιουργήθηκε η θεατρική μας ομάδα. Η ενθουσιώδης ανταπόκριση των μαθητών στην περσινή μας προσπάθεια, παρά τις κτηριακές δυσκολίες, μας ενθάρρυνε να τολμήσουμε, αφού οι συνθήκες μας το επιτρέπουν, μια παράσταση με μεγαλύτερη συμμετοχή μαθητών.

Οι 40 και πλέον μαθητές που συντέλεσαν στην πραγματοποίηση αυτής της παράστασης εργάστηκαν με συνέπεια, άλλοι μεν για την κατασκευή των σκηνικών και άλλοι για να μάθουν και να εκτελέσουν τους ρόλους τους στη σκηνή. Είναι αξιοθαύμαστες και οι εύστοχες σκηνοθετικές τους απόψεις.

Γιστεύουμε ότι η εμπειρία τους είναι θετική και ευχόμαστε στο μέλλον να υπάρξει δυνατότητα για μεγαλύτερη συμμετοχή.

Τέλος σας ευχαριστούμε για την παρουσία σας στη σημερινή μας εκδήλωση και παρακαλούμε να κρίνετε με επιείκεια και να ενισχύσετε τους μαθητές μας στην παρουσίαση της προσπάθειά τους.

Ο Ιάκωβος Καμπανέλλης γεννήθηκε στη Νόξο και μεγάλωσε στην Αθήνα όπου και σπούδασε σχεδιαστής στη Βιοτεχνική Σχολή. Στα χρόνια του πολέμου έμεινε κρατούμενος στο Στρατόπεδο Συγκεντρώσεως Ες-Ες του Μασσιχάουζεν, από τις αρχές του 1943 ως το Μάη του 1945. Όταν γυρίζει στην Αθήνα, οι παραστάσεις του Θεάτρου Τέχνης του Καρόλου Κουν, το χειμώνα του 1945-46, τον συναρπάζουν "εκεί ανακάλυψα τον εαυτό μου και τον προορισμό μου". Η έλλειψη απολυτηρίου του Γυμνασίου τον εμποδίζει να σπουδάσει πόσοιός και ... "μη έχοντας άλλη λύση για ν' ανοίξει την κλειστή γι' αυτόν πόρτα του Θεάτρου επιχειρεί να γράφει ...".

Έργα που παίχτηκαν είναι: Χορός πάνω στα στάχυα - Θίασος Αδ. Λεμού, 1950. Έβδομη μέρα της δημιουργίας - Εθνικό Θέατρο, β' Σκηνή, 1955-56. Τα μονόπρακτα Αυτός και το παντελόνι του και Κρυφή ζωή - Βασ. Διαμαντόπουλος, 1957. Η αυλή των δαυμάτων - Θέατρο Τέχνης, 1957-58. Η ηλικία της νύχτας - Θέατρο Τέχνης, 1958-59. Ο Γορίλας και η Οριανσία - Θίασος Ε. Βεργή, 1959. Παραμύθι χωρίς όνομα - Νέο θέατρο Βασ. Διαμαντόπουλου - Μαρ. Αλκαίου, 1959-60. Γειτονιά των αγγέλων - Θίασος Καρέζη, 1963-64. Βίβα Ασπασία - Θίασος Καρέζη 1966-67. Οδυσσέα γύρισε σπίτι - Θέατρο Τέχνης, 1966-67. Αποικία των τιμωρημένων - Πειραματικό Θέατρο Ριάλδη, 1970-71. Ασπασία - Θίασος Καρέζη-Καζάκου, 1971-72. Το μεγάλο μας τσίρκο - Θίασος Καρέζη-Καζάκου, 1973. Το κουκί και το ρεβύθι - Θίασος Καρέζη-Καζάκου, 1974. Ο εκθρόνος λαός - Θίασος Καρέζη-Καζάκου, 1975. Πρόσωπα για βιολί και ορχήστρα - Θέατρο Τέχνης, 1976-77. Τα τέσσερα πόδια του τραpezιού - Θέατρο Τέχνης, 1978-79. Ο μπαμπάς ο πόλεμος - Θέατρο Τέχνης, 1981. Ο αόρατος Θίασος - Εθνικό Θέατρο, 1988. Ο δρόμος περνά από μέσα - Πειραματικό Θέατρο της πόλης, 1990. Ο επικήδειος - Θέατρο Στοά, 1992. Ο Δείπνος (Γράμμα στον Ορέστη - Πάροδος Θηβών) - Εθνικό Θέατρο, 1993. Στην χώρα του Ίψεν - Πειραματική σκηνή της Τέχνης, 1995.

Έχει γράψει για τον κινηματογράφο: Στέλλα, Δράκος, Αρπαγή της Περασφόνης, Το κανόνι και τ' απδόνι. Γκζά: Μασσιχάουζεν, χρονικό από την εκεί εμπειρία του.

Έχουν παρουσιαστεί έργα του στην Αγγλία, Αυστρία, Σουηδία, Ρουμανία, Βουλγαρία, Ουγγαρία, Σοβ. Ένωση, Αν. και Δυτ. Γερμανία.

Περίληψη του έργου "Οδυσσέα γύρισε σπίτι"

Παρουσιάζει τον Οδυσσέα να έχει "καθ' οδόν προς την Ιθάκη", ναυαγήσει στο νησί της Κίρκης, όπου πριν απ' αυτόν έχει φθάσει ο θρύλος του και του έχουν αφιερώσει οδούς στ' όνομά του. Ο ίδιος ο πρωθυπουργός του νησιού σπεύδει να τον συναντήσει μόλις πληροφορείται την άφιξή του. Οποία όμως απογοήτευση όταν τον αντικρύζει. Είναι αδύνατο να δεχθεί ότι αυτός ο μικρόσωμος, γηρασμένος και καραβοτσακισμένος ανθρωπάκος μπορεί να είναι ο θρυλικός ήρωας του τρωικού πολέμου. Αλλά και να ήθελε, δεν θα επιτρεπόταν να το πιστέψει, επειδή θα κατέστρεφε έτσι το θρύλο και αναστάτωση θα επερχόταν στον κόσμο με τοπικές και ... διεθνείς επιπτώσεις. Μόνη λύση, να τον περιορίσει και να παρουσιάσει ως Οδυσσέα, τον κουτό μεν αλλά με το ανάλογο προς ένα ήρωα σωματικό παρουσιαστικό Ελπίνορα. Μόνο που τα πράγματα θα περιπλακούν όταν η βασίλισσα Κίρκη δεχθεί το φιλί όχι από τον υποτιθέμενο αλλά από τον πραγματικό Οδυσσέα. Θ' αρχίσει τότε η αποκάλυψή του και μαζί η αποκάλυψη των άλλων ανθρώπων ακόμη και για αμαρτίες που δεν τους βαραίνουν, ως που να τον στήσουν τελικά αγαλμα, που να δακτυλοδεικτεί τον κόσμο.

Το έργο "Οδυσσέα γύρισε σπίτι" πρωτοπαίχθηκε από το ΘΕΑΤΡΟ ΤΕΧΝΗΣ ΤΟΥ ΚΑΡΟΛΟΥ ΚΟΥΝ στις 22 Δεκεμβρίου 1966 σε σκηνοθεσία Κ. Κουν.

Το 1980 παρουσιάζεται από την ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ σε σκηνοθεσία Κώστα Μπάκα.

Και το 1990 πάλι το ΘΕΑΤΡΟ ΤΕΧΝΗΣ παρουσιάζει το έργο σε σκηνοθεσία Μίμη Κουγιουμτζή στο ΩΔΕΙΟ ΗΡΩΔΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ ενώ η παράσταση επαναλαμβάνεται στο ΘΕΑΤΡΟ ΤΕΧΝΗΣ κατά τη χειμερινή περίοδο 1990-91.

(Τα στοιχεία συγκεντρώσαμε από το δίμηνο θεατρικό περιοδικό "ΔΡΩΜΕΝΑ").

Οι κριτικές που ακολουθούν γράφτηκαν το 1967, όταν το έργο του Ιάκ. Καμπανέλλη παρουσιάστηκε για πρώτη φορά.

Κ. Σκαλιώρα, Ταχυδρόμος 1967

Όταν ανοίγει η αυλαία η εποχή των "άθλων" έχει περάσει. Όχι όμως και η ώρα της πανουργίας. Ο Οδυσσέας πορεύεται μ' ένα τσακισμένο καράβι και μ' ένα ξεσπκωμένο πλήρωμα. Από καιρό τώρα ροκανίζει το κεφάλαιο της δόξας του. Τρώει από τα έτοιμα. Και δεν απομένουν πολλά. Ένας μοναδικός πιστός. Κι' ένα μυαλό που μηχανεύεται όχι πιά λύσεις, αλλά αναστολές.

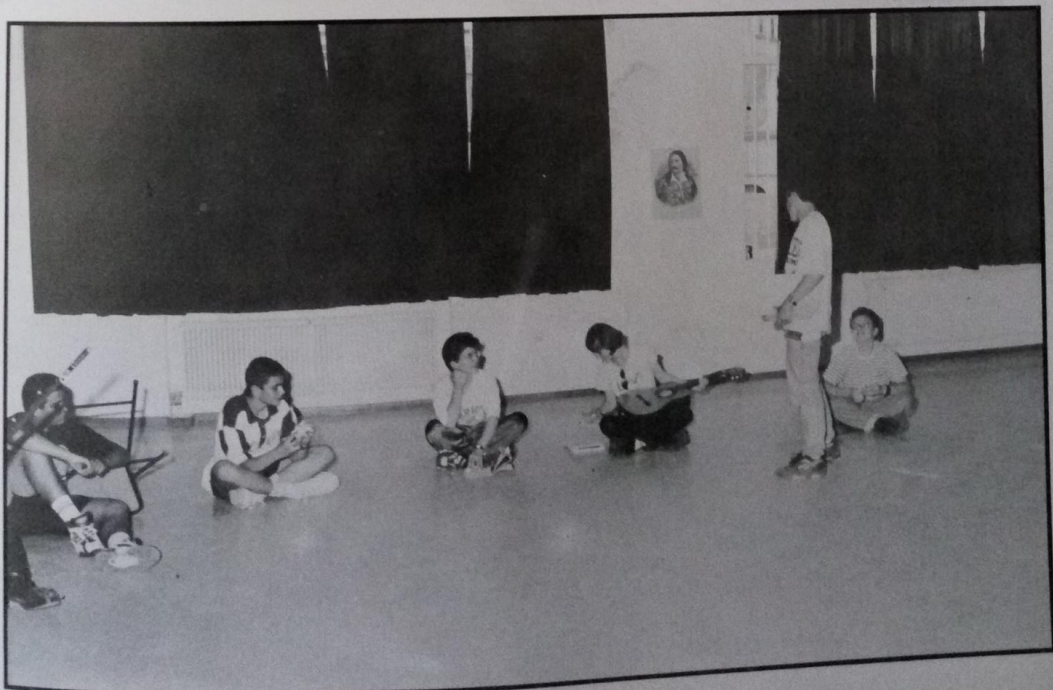
Θα του ξαναδώσει μήπως η τύχη τον πρώτο ρόλο; Το νησί όπου τον έριξε είναι της Κίρκης. Κι' εδώ, τον λαιτρεύουν. Θα μπορέσει άραγε να εξαργυρώσει το θρύλο του, μια και οι ντόπιοι αγνοούν ότι δεν έχει αντίκρουσμα: Έτοιμος να ξαναπαίξει τον Οδυσσέα, ο ήρωάς μας σκοντάφτει αυτή τη φορά πάνω σ' ένα είδωλο που δεν του μοιάζει και που το καθεστώς του τόπου το έπλασε για τις δικές του ανάγκες. Ετούτο το λαό τον έμαθαν να ονειρεύεται, προφέροντας το όνομα του Οδυσσέα, ένα βασιλόπουλο του παραμυθιού, ψηλό, ξανθό, ακμαίο. Τι μπορεί να ελπίζει ο αληθινός ήρωας από τη στιγμή που είναι κοντός, μαυριδερός, μαδημένος; Θ' ακούσει ανήμπορος να τον ζητωκραυγάζουν στο πρόσωπο του πλίθιου - αλλά ψηλού, αλλά ξανθού - Ελληνόρα, τον οποίο μασκάρεψε και πρόσφερε στην λαιμαργία του κοσμάκη, ο ανενδοίαστος πρωθυπουργός της χώρας. Αυτή η πλαστοπροσωπία κεντρίζει γι' άλλη μια φορά το δαιμόνιο του "πολυμήχανου". Πως θα πολεμήσει τον δεύτερο, τον κίβδηλο Οδυσσέα; Προβάλλοντας έναν τρίτο. Όχι τόσο τον "γνήσιο", όσο τον μύχιο. Εκείνον που ως τότε δεν τον γνώριζε παρά ο ίδιος. Και επινοώντας αυτό το τελευταίο τέχνασμα, δεν κερδίζει απλώς το παιχνίδι, αλλά πάει να σώσει και την ψυχή του: διεκδικώντας την πραγματική του ταυτότητα, καταγγέλοντας την απάτη που έγινε σε βάρος του, ανατινάζει και το θρύλο του στο μέτρο που βασιζόταν στην ψευτιά. Ανάλαφρος πιά, θ' αποζητήσει την πατρίδα του, θα επιθυμήσει το γυρισμό στην Ιθάκη.

Είναι όμως στο χέρι του όλα αυτά; Όχι, λέει ο συγγραφέας. Οι αποκαλύψεις του Οδυσσέα αντί να δείξουν γυμνό τον άνθρωπο, τον περιβάλλουν ακαριαία μ' ένα καινούργιο μανδύα, τον ηρωοποιούν ξανά και εξαπολύουν ένα νέο κύμα προσωπολατρίας. Η αυτοκριτική από απελευθέρωση γίνεται συρμός. Και ο Οδυσσέας οδηγείται, άθελά του πιά, στο βάθρο του ανδριάντα του. Ό,τι διαβρωτικό μπορεί να είχε η ύστερη στάση του θα το εξουδετερώσει η αίγλη - κι' η αδράνεια του μνημείου. Το καθεστώς θα τον υιοθετήσει, κάνοντας έτσι και το χατήρι του απεσταλμένου της Ιθάκης που φοβάται την επιστροφή του, γιατί ο άνθρωπος, βλέπετε, επιφυλάσσει εκπλήξεις, ενώ ο θρύλος είναι βολικός, και προσοδοφόρος.

Στάθη Δρομάζου "Λυγή" 1967

Ο "Οδυσσέας του Ιάκ. Καμπανέλλη είναι η καταλυτική σάτιρα πασών των "αξιών" που στήθηκαν εν ονόματι του μυθοποιημένου ιδανικού. Το υλικό του κατατάσσεται αισθητικά πρώτο, στην κατάλυση της μυθοποίησης και δεύτερο στη μεταφυσική της δόξας.

Κάθε απάτη, κάθε έγκλημα γίνεται εν ονόματι του ιδανικού. Λέει κάποια στιγμή ο Οδυσσέας: "Το καράβι θα κοιτάξουμε τώρα ή την Ιθάκη:". Το καράβι πρέπει να τιναχθεί με "σαμποτάζ" στον αέρα για να συντηρηθεί ο μύθος της επιστροφής! Η καταλυτική σάτιρα, της προσωπολατρίας δεν αφήνει τίποτα όρθιο - από κείνα που πρέπει να πέσουν. Ο ήρωας γίνεται ωραίος, πρέπει να είναι ωραίος. Από στόμα σε στόμα γίνεται ωραιότερος, ναύαρχος, με τα χρυσά του που λαμποκοπάνε. Έτσι θα ζωγραφισθεί και θα τραγουδηθεί. Οι σύντροφοί του (ο Λύσανδρος), μόλις τολμάει να πει πως έκανε κάποιο λάθος κι αυτός, ούτε καν δέχονται αυτόν τον εξευτελισμό για τον ήρωα τους. Είναι το πρότυπό τους.

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ

Σκηνοθεσία: α) Θεατρική ομάδα Κωνσταντάκου Ροδάνθη,
Φωκά Αναστασία,
Κανδηλιώτης Γεράσιμος,
Φωτακοπούλου Ευτέρπη
Χατζησταύρου Ειρήνη.

β) Βασίλης Μαρτσάκης, πτυχιούχος του τμήματος θεατρικών σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Διανομή:

Πύρρος: Αντώνης Κοζοβός

Λύσανδρος: Θάνος Παπούλης.

Φιλάρετος: Διομήδης Χαραλαμπόπουλος.

Κλείτος: Λεωνίδας Λέλλος.

Ελπήνορας: Αρτέμης Μενδρινός

Αγαθίας: Κων/νος Λυμπερόπουλος.

Άριστος: Γιάννης Καραγιάννης

Πολυκράτης: Γιώργος Κουμπαρούλης.

Οδυσσέας: Γιώργος Αλεξανδρίδης.

Νεφέλη: Γεωργία Κωστάλα.

Ευάνδρος: Κων/νος Καρατζάς.

Κλειώ: Ευανθία Κριτσωτάκη.

Κορίτσι: Ειρήνη Γιανναδοπούλου.

Κίρκη: Μαρία Ανδρόνικου.

Νικίας: Γιάννης Καραγιάννης.

Σερβιτόρος: Ηρακλής Αδαμόπουλος.

Διπλωμάτης: Τάσος Κουτσούμπα.

Πηνελόπη: Ελένη Νικολοπούλου.

Τηλέμαχος: Δημήτρης Σαμόλης.

Φωτογράφοι: Μπαρμπαρής Κων/νος, Γκιούρκας Βασίλης.

Σκηνικά: Αναστασιάδης Διονύσης - Καστανάς Δημήτρης

Για την κατασκευή των σκηνικών συνεργάστηκαν οι μαθητές:

Αρκάς Περικλής
Βρυώνη Μαρία
Νασοπούλου Μαρία
Σάλτη Δήμητρα
Αναγνωσταράς Σπάρτακος
Μενδρινός Αρτέμης
Παυλοπούλου Δέσποινα
Συμιακάκη Άννα
Νικολαΐδου Κυριακή
Παναγιωτοπούλου Ευθυμία
Μηνδρινός Γιώργος
Μερσίνας Κώστας
Σαμαρτζή Ευφροσύνη
Τιμολέων Στέλιος
Σταματοπούλου Αικατερίνη
Στεβή Ευστρατία
Τσαγγαράτου Αγγελική
Αλεξανδρίδης Πέτρος

Τα έπιπλα της παράστασης είναι προσφορά των καταστημάτων
ΚΟΚΚΟΡΗ, Ιερά οδός 323 - Αιγάλεω, τηλ. 59.09.963 - 59.08.290.